

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ราชที่ 32564
วันที่ 25 พ.ค. 58 เวลา 10.00 น.

สีกโก้มท์ ✓
๖๖๖๖ ส.น.ร.
25 พ.ค. 2558

ที่ สม ๐๐๐๓/ ๒๓๐

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๐๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาคำร้องเพื่อเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย
เรื่อง สิทธิเด็ก กรณีการเข้าตรวจสอบและควบคุมตัวกลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่อาศัยอยู่ใน
ชุมชนคอกควาย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานผลการพิจารณาคำร้องเพื่อเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุง
กฎหมาย ที่ ๑๐๙๖/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ จำนวน ๒๑ หน้า

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอเสนอรายงานผลการพิจารณาคำร้องเพื่อ
เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย เรื่อง สิทธิเด็ก กรณีการเข้าตรวจสอบและควบคุม
ตัวกลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่อาศัยอยู่ในชุมชนคอกควาย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามสิ่งที่ส่งมา
ด้วย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ความเป็นมา

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นสมควรให้มีการตรวจสอบตามคำร้องที่
๒๗๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ ซึ่งมูลนิธิผู้หญิงได้ร้องเรียนทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ว่า
เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐประกอบด้วยทหาร ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าหน้าที่
ฝ่ายปกครอง จังหวัดตาก ได้เข้าตรวจสอบและควบคุมตัวกลุ่มแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดย
ผิดกฎหมายซึ่งอาศัยอยู่ในชุมชนคอกควาย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก รวมทั้งสิ้น ๘๙ คน ซึ่งเป็นผู้ชาย
๘ คน ผู้หญิง ๓๒ คน เด็กชาย ๓๐ คนและเด็กหญิง ๑๙ คน โดยกลุ่มแรงงานต่างด้าวดังกล่าวเข้าพื้นที่ของ
เอกชนเพื่อสร้างเพิงพักอาศัยและประกอบอาชีพ ทั้งนี้ ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองได้จัดทำประวัติพร้อมผลักดัน
กลับประเทศเมียนมาร์ ทำให้เด็กบางคนในชุมชนคอกควายซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนหรือกำลังจะเข้า
ศึกษาได้รับผลกระทบและประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย อันเป็นผลมาจากนโยบายผลักดันแรงงานต่างด้าว
ผิดกฎหมายกลับประเทศของหน่วยงานภาครัฐ จึงขอให้ตรวจสอบและช่วยเหลือให้มีการผ่อนปรนนโยบาย
ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีมติให้มี
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

/ ๒. เหตุผล ...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาเห็นสมควรให้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเด็นสิทธิเด็ก กรณีการเข้าตรวจสอบและควบคุมตัวกลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่อาศัยอยู่ในชุมชนคอกควาย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณารายงานผลการพิจารณาคำร้องเพื่อเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย ในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๔.สาระสำคัญของเรื่อง

๔.๑ สิทธิเด็ก

เด็กทุกคนมีสิทธิที่พึงจะได้รับการปกป้อง คุ้มครอง และดูแลสวัสดิภาพ รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ซึ่งได้รับการรับรองและคุ้มครองตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ ๒ และ ข้อ ๒๘ ที่กำหนดว่า รัฐภาคีจะเคารพ และประกันสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้แก่เด็กแต่ละคนที่อยู่ในเขตอำนาจของตน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใดๆ โดยไม่คำนึงถึง เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติ ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่นๆ ของเด็ก หรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย โดยรัฐภาคีจะจัดการศึกษาระดับประถมเป็นภาคบังคับที่เด็กทุกคนสามารถเรียนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และสนับสนุนการพัฒนาของการศึกษาระดับมัธยมในรูปแบบต่างๆ รวมถึงการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ จัดการศึกษาให้แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน และดำเนินมาตรการที่เหมาะสม นอกจากนั้น กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ ๒๔ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ ๗ ได้กำหนดว่า เด็กทุกคนต้องได้รับการจดทะเบียนทันทีภายหลังการเกิด

อนึ่งที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐได้มีการกำหนดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นการให้สิทธิและให้โอกาสแก่เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยหรือเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐได้ และกำหนดให้มีการจดทะเบียนการเกิดและออกใบรับรองการเกิดเพื่อให้เด็กทุกคนมีสถานะบุคคลตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ยังมีเด็กต่างด้าวจำนวนหนึ่งซึ่งเกิดในประเทศไทยแต่ไม่ได้รับการจดทะเบียนการเกิด รวมทั้งยังไม่ได้รับสิทธิและโอกาสในการศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว

๔.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นสมควรมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปยังคณะรัฐมนตรี โดยกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงสาธารณสุข เพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ดังนี้

๔.๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อกระทรวงศึกษาธิการ

(๑) กระทรวงศึกษาธิการ ควรกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นการให้สิทธิและให้โอกาสแก่เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยหรือเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐได้ โดยไม่จำกัดระดับหรือประเภทการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ ๒ และข้อ ๒๘

(๒) กระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้เด็กซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจและปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด

(๓) กระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดสรรงบประมาณและบุคลากรให้เพียงพอ รวมทั้งจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับอัตลักษณ์เฉพาะของเด็ก เช่น ภาษา ระดับพัฒนาการ ความพิการ ทางด้านร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น

(๔) กรณีพบว่าเด็กซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ต้องให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน พร้อมประสานส่งต่อไปยังหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รับการคุ้มครองสิทธิ

(๕) ควรสนับสนุนให้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กทุกสัญชาติที่อยู่ในพื้นที่ชายแดน เพื่อสร้างความร่วมมือทางการศึกษาร่วมกันระหว่างประเทศที่อยู่ในพื้นที่แนวเขตติดต่อกับประเทศไทย และจัดสรรงบประมาณอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวแก่สถานศึกษาซึ่งดำเนินการจัดการศึกษาให้แก่เด็กซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนในอัตราเช่นเดียวกับเด็กที่มีสัญชาติไทย

๔.๒.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อกระทรวงมหาดไทย

(๑) กระทรวงมหาดไทย ควรกำชับให้เจ้าหน้าที่เร่งรัดจดทะเบียนการเกิดเพื่อให้เด็กทุกคนมีสถานะบุคคลและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

(๒) กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการออกเอกสารทางทะเบียนให้เด็กซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียน

๔.๒.๓ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต้องเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานให้ความช่วยเหลือหญิงและเด็กเคลื่อนย้าย โดยจัดทำระบบฐานข้อมูลและระบบการช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพให้ชัดเจน

(๒) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์กรพัฒนาเอกชนด้านเด็กที่ปฏิบัติงานในพื้นที่

๔.๒.๔ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อกระทรวงสาธารณสุข

(๑) กระทรวงสาธารณสุข ควรกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าวหรือแรงงานต่างด้าว กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๕๘ อย่างเคร่งครัด

(๒) กระทรวงสาธารณสุข ควรกำชับให้เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลและสถานพยาบาลทุกแห่งต้องดำเนินการออกใบรับรองการเกิดให้แก่เด็กต่างด้าวทุกคน ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

(๓) กระทรวงสาธารณสุข ควรประชาสัมพันธ์ให้คนต่างด้าวแรงงานต่างด้าวรับทราบและเข้าถึงสิทธิของตน ในอันที่จะได้รับประโยชน์จากการประกันสังคม ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าวหรือแรงงานต่างด้าว ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘

๕. ข้อเสนอ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอความกรุณาท่านโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณารายงานผลการพิจารณาดังกล่าว และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของประชาชน ให้มีผลในทางปฏิบัติต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด ขอความกรุณาแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางวิสา เบ็ญจะมโน)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รักษาราชการแทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

กลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๗

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๖๗ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๕๘